

Drift och underhåll av marktegel

Generellt

Marktegel från Wienerberger tillverkas i överensstämmelse med EN 1344. Marktegel från Wienerberger kräver inget löpande underhåll. Om teglet utsätts för naturliga väder- och klimatförhållanden förblir de vackra och rena i färgerna. Vid inomhusbruk eller vid användning på övertäckta platser, t.ex. i en carport, kan de ibland behöva rengöras.

1. Förorening/nedsmutsning vid andra hantverksarbeten

Om det finns risk för förorening/nedsmutsning på grund av hantverksarbete, ska markteglets yta skyddas med tillräckligt tjock byggfolie.

Om det ändå skulle komma murbruks- eller målarfärgsrester på markteglet, kan dessa avlägsnas med lämpligt rengöringsmedel.

Bruksanvisningen från rengöringsmedlets tillverkare ska följas.

Oftast är det klokt att först testa rengöringsmedlets verkan på ett avgränsat område av beläggningen.

2. Saltavlagring på ytan

2.1 Orsak till saltavlagringar

Wienerberger marktegel är genomfärgat och färgäkta, dels tack vare de råmaterial som används och dels tack vare den keramiska bränningen.

Ändå kan det efter läggningen ibland förekomma saltavlagring på markteglets yta. Det rör sig normalt om vattenlösliga salter, som natrium, kalium eller magnesiumsulfat. Dessa salter transporteras genom kapillära krafter upp till markteglets yta där vattnet efter avdunstning lämnar vattenlösliga salter på markteglets yta.

Undantagsvis kan bottenlagret eller sättsanden innehålla vattenlösliga salter. Sådana salter kan långsamt transporteras genom markteglet och synas på ytan som saltutfällningar. Om växter i krukor ställs på markteglet kan humus, kalk eller andra ämnen också leda till ytbeläggningar på teglet.

Vid läggning av marktegel på övertäckta platser kan saltutfällningar förekomma, eftersom den regelbundna ytrensning som normalt sker när det regnar inte äger rum under tak.

För att ersätta regnets naturliga sköljefekt bör de övertäckta områdena regelbundet borstas med vatten. Att rengöra beläggningsområdet med högtryckstvätt är inte att rekommendera, eftersom det finns risk för att fogmaterialet lossnar från fogarna.

2.2 Avhjälpling av saltutfällningar

Vattenlösliga saltavlagringar kan avlägsnas genom att borsta eller att skölja av teglet.

Vattenlösliga salter försvinner naturligt tack vare vädret. Denna påverkan kan påskyndas genom att rengöra ytorna med vatten och borste.

Om en avlagring i undantagsfall inte kan avlägsnas med vatten och borste, kan det ha skett en kemisk reaktion med de utfällda salterna. Då är det nödvändigt att avlägsna saltutfällningarna med högtryckstvätt, och i svåra fall genom mekanisk rengöring eller eventuellt med stenrengöringsmedel.

Vid användning av stenrengöringsmedel ska tillverkarens anvisningar följas noggrant.

Oftast är det klokt att först testa hur stenrengöringsmedlet verkar på ett avgränsat område av beläggningen.

Försök alltid med den mildaste formen av rengöring först. Vid högtryckstvätt: Kom ihåg att fylla i fogarna efteråt.

3. Tösaltavlagringar på ytan

På markteglet kan det, särskilt på våren, uppstå en vitaktig beläggning. Dessa vitaktiga beläggningar framträder oftast i töväder och kommer från tösalt, antingen i fri form eller från de vattenlösliga salter som tränger upp genom markteglet på grund av kapillära krafter.

Som avhjälpningsmetod rekommenderas helt enkelt att ytan borstas av, vilket tillsammans med naturlig väderpåverkan gör att tösaltavlagringarna försvinner efterhand.

Principiellt rekommenderas att använda grus eller granulatmedel som halkbekämpning istället för salt, då dessa kan sopas samman på våren och på så sätt avlägsnas från ytan.

Vid användning av tösalt ska tillverkarens anvisningar och doseringar följas noggrant.

Tösaltning med Urea

Urea kan ge saltavlagringar på samma sätt som vanligt tösalt. Urea är inte verksamt vid låga minusgrader och därför är det vanligt att råka överdosera och därmed få större saltutfällningar.

Vid användning av Urea ska tillverkarens anvisningar och doseringar följas noggrant.

Röjning av snö och is

Snö och is kan avlägsnas från tegel med normala handverktyg eller med motordrivna snöröjningsmaterial som sopmaskiner eller snöslungor.

Om handverktyg används ska metallsnöskovlar och liknande användas försiktigt.

Om motordriven snöplog används bör bladet vara med gummikant och avståndet till beläggningen bör vara 7–10 mm.

4. Fett- och oljefläckar

Fett- och oljefläckar som har uppstått från exempelvis en grill eller droppande motorvätskor på parkeringar. Om parkeringen är ute i det fria försvinner dessa fläckar som regel av sig själva.

För borttagning av sådana fläckar bör rengöringsmedel köpas i specialbutiker. Marktegel klarar denna typ av rengöringsmedel utan att färger eller ytor skadas. Oftast är det klokt att först testa rengöringsmedlets verkan på ett avgränsat område av beläggningen.

Följ alltid tillverkarens anvisningar.

5. Mossa och alger

Det kan uppstå biologisk beväxning, det vill säga mossa eller alger, på marktegel.

Biologisk beväxning uppstår vanligtvis i skuggiga områden och i områden som inte belastas av trafik. Biologisk beväxning är naturligt förekommande på alla ytor där växterna kan leva.

Marktegel tar inte skada av biologisk beväxning.

Den biologiska beväxningen kan avlägsnas med vanliga rengöringsmedel eller med hjälp av medel för borttagning av alger. Följ alltid tillverkarens anvisningar.

Ofta kommer den biologiska beväxningen tillbaka ganska snabbt efter borttagning.

6. Fogar

Det är viktigt att använda grovkornig fogsand. En grov kornkurva bidrar till att fogen förblir fylld även efter kraftiga regnväder eller mekanisk påverkan. Se regelbundet till att fogarna är ifyllda. Om fogarna inte är ifyllda bör de efterfyllas.

Det kan förekomma gräs i fogen, särskilt vid bredare fogar. Om ni vill ta bort gräs eller ogräs kan ni göra det mekaniskt. Tänk på att efterfylla fogarna med sand efteråt! Sanden är en oumbärlig del av beläggningen och medverkar till att beläggningen förblir stabil.

Av erfarenhet vet vi att fogsand med ogräshämmare kan ge upphov till fläckbildning på marktegel, och därför kan vi inte rekommendera denna typ av fogsand till Wienerberger marktegel.